

Bilaga 9 - Bedömningsmetodik luftledning

Denna bilaga redovisar Svenska kraftnäts riktlinjer för bedömningsgrunder. Syftet är att bedömningarna ska vara enhetliga i samtliga ledningsprojekt. Ordningen på de intressen som presenteras i bedömningsmetodiken ska inte ses som en prioriteringsordning för vilka intressen som har större eller mindre betydelse, eftersom det skiljer sig åt från projekt till projekt. Bedömningsmetodiken kan användas i olika planeringsskeden, från förstudier till koncessionsansökan, och detaljeringsgraden i bedömningarna blir då olika.

Dokumentet gäller såväl lik- som växelströmsförbindelse, dock är delarna om magnetfältspåverkan inte tillämpligt på likströmsledningar. Byggnad av luftledning omfattar även förläggning av jordningslina.

Svenska kraftnät använder sig av en trestegsmodell i vilken värdet eller känsligheten hos de berörda områdena längs sträckan bedöms (steg 1) liksom påverkan på områdena (steg 2). Områdets antagna värde och den påverkan som antas ske på området vägs ihop i en matris, i vilken en antagen konsekvens kan utläsas (steg 3). De värdeklasser som används är: litet, måttligt, stort och mycket stort och de påverkansklasser som används är: ingen/obetydlig, liten, måttlig och stor. Konsekvensbedömningen av utbyggnadsalternativet respektive nollalternativet görs gentemot nuläget.

Bedömningen görs av *påverkan* av alternativen *utan* genomförande av eventuella skyddsåtgärder (detta för att förstå motivet till skyddsåtgärderna). *Konsekvensbedömningen* görs, i de fall skyddsåtgärder är aktuella, utifrån att skyddsåtgärderna är genomförda.¹

Konsekvensbedömningen görs utifrån påverkan i driftskedet och den *permanenta* påverkan som uppkommer under byggskedet. Konsekvenser av *tillfällig* påverkan under byggskedet ska i miljökonsekvensbeskrivningen redovisas i ett separat avsnitt.

Exemplen i den högra kolumnen i kommande tabeller över värde/känslighet ska ses som typer av platser eller förhållande som *kan* indikera ett visst värde eller en viss känslighet för påverkan av en kraftledning, men inte måste göra det. (Exempelvis behöver inte alla naturreservat ha ett mycket högt naturvärde, men de kan ha det - och alla riksintressen behöver inte ha högt eller mycket högt värde, men de kan ha det,

---

¹ För att kunna göra konsekvensbedömningen av alternativen inklusive skyddsåtgärder görs dock först en bedömning av påverkan exklusive skyddsåtgärder. Den redovisas dock inte, utan används bara som en grund för att gå vidare och göra konsekvensbedömningen, enligt bedömningsmetodiken.

osv.) Av det skälet har vissa typer av områden tagits med som exempel på flera olika nivåer av värde (t.ex. finns riksintressen både under högt värde och mycket högt värde).

Klimatpåverkan har inte tagits med som en egen aspekt i bedömningsmetodiken eftersom det inte finns underlag att räkna på klimatpåverkan för respektive projekt i driftskedet. Den bör istället beskrivas översiktligt och principiellt, exempelvis så att en lång ledning innebär större resursåtgång och därmed klimatpåverkan än en kort och att en ledning som tydligt medför anslutning av grön el möjliggör en positiv klimatpåverkan.

Riksintressen hanteras olika beroende på om de regleras i 3 kap eller 4 kap miljöbalken. Riksintressena enligt 4 kap miljöbalken är redan utpekade i lagstiftningen och åtgärder får endast komma till stånd om de inte möter något hinder eller om de inte påtagligt skadar värdena inom riksintresset. Riksintresseanspråk enligt 3 kap handlar om god hushållning med mark- och vattenområden och vad de lämpligast bör användas till. Företräde ges till en användning som medför en långsiktig hushållning med marken om det handlar om oförenliga riksintressen. Bedömningen behöver göras från fall till fall utifrån de värdebeskrivningar som sektorsmyndigheten² tagit fram, se [Boverkets hemsida](#), och även för dessa görs bedömningen om vad som påtagligt skadar de värden som anges.

Då kraftledningar endast i undantagsfall inom vissa län är angivna som riksintressen för energidistribution, se Energimyndighetens hemsida, kan Svenska kraftnäts intressen alltså inte viktas mot ett annat angivet riksintresse om intressena skulle bedömas vara oförenliga.

Revisionshistorik:

Utgåva	Datum	Kommentar
1.0	2018-08-31	Bedömningsmetodik framtagen (tidigare användes bedömningsgrunder)
1.1	2019-10-14	

² Se även 2 § hushållningsförordningen och respektive sektorsmyndighets hemsida.

Innehållsförteckning

1	Byggskedet.....	5
2	Befolkning.....	7
3	Stads- och landskapsbild	10
4	Naturmiljö	12
5	Kulturmiljö	15
6	Rekreation och friluftsliv	17
7	Naturresurshushållning.....	19
8	Mark och vatten.....	21
9	Infrastruktur, markanvändningsplanering och planförhållanden	23
10	Totalförsvaret	25
11	Konsekvensmatris	27
12	Sammanvägning.....	29

1 Byggskedet

Endast tillfällig påverkan av byggskedet beskrivs i detta kapitel. Permanent påverkan av byggskedet hanteras i kap. 2-10

Tabell 1.1. Kriterier för bedömning av påverkan under byggskedet

Påverkan	Beskrivning
Stor negativ	<p>Närboende och/eller bullerkänsliga verksamheter, naturmiljöer, kulturmiljöer eller rekreations-/friluftsområden påverkas av buller under flera månader eller år, från ledningsprojektet i sig eller från ledningsprojektet tillsammans med andra projekt</p> <p>Tillfällig skada under byggtiden som innebär en återhämtningstid på flera år</p> <p>Grumling under byggtiden i grumlingskänsliga vattenområden under grumlingskänslig tid på året</p>
Måttlig negativ	<p>Närboende och/eller bullerkänsliga verksamheter, naturmiljöer, kulturmiljöer eller rekreations-/friluftsområden påverkas av buller under flera veckor upp till ett par månader</p> <p>Tillfällig skada under byggtiden, under en känslig period på året, men där naturen har en möjlighet till återhämtning inom ett år</p> <p>Grumling under byggtiden i mindre grumlingskänsliga vattenområden, men under grumlingskänslig tid på året</p>

Liten negativ	<p>Tillfällig skada under byggtiden, under en mindre känslig period på året, där naturen har en möjlighet till snabb återhämtning</p> <p>Påverkan på upplevelsen av landskapsbild, kulturmiljö eller rekreations-/friluftsområden i anläggningsskedet</p> <p>Grumling under byggtiden i vattenområden utan grumlingskänsliga värden och/eller under tid på året som inte är grumlingskänslig</p> <p>Anläggningsarbetet vid byggande av ledningen och tillverkningen av ledningens delar medför utsläpp av koldioxid</p>
Ingen/obetydlig	<p>Anläggningsarbetena medför inga skador innebär en marginell störning under kort tid</p> <p>Inga eller obetydliga åtgärder genomförs som medför utsläpp av koldioxid</p>

2 Befolkning

Tabell 2.1. Kriterier för bedömning av känslighet, befolkning (avseende dels magnetfält och dels visuell påverkan på boendemiljön)

Känslighet	Beskrivning
Mycket stor	I eller i direkt anslutning till tätorter ³ , om den del som berörs omfattar byggnader som används för stadigvarande vistelse. Områden utan visuella avskärningar (öppet landskap)
Stor	Områden med ca 16-50 byggnader avsedda för stadigvarande vistelse/100 km luftledning, inom ett avstånd av 125 m från ledningen Områden med få visuella avskärningar (halvöppet landskap)
Måttlig	Områden med ca 6-15 byggnader avsedda för stadigvarande vistelse/100 km luftledning, inom ett avstånd av 125 m från ledningen Områden med måttligt inslag av visuella avskärningar (halvslutet landskap)
Liten	Områden med ≤ 5 byggnader avsedda för stadigvarande vistelse/100 km luftledning, inom ett avstånd av 125 m från ledningen Slutet landskap
Ingen/Obetydlig	Obebyggda områden

³ Utgår ifrån SCB:s definition av tätort som är en samling om minst 200 byggnader med max 200 meter mellan husen.

Tabell 2.2. Kriterier för bedömning av påverkan på befolkning

Påverkan ⁴	Beskrivning
Mycket stor negativ	Förhöjda magnetfält ⁵ för ett stort antal byggnader för stadigvarande vistelse (≥ 16 byggnader avsedda för stadigvarande vistelse/100 km luftledning) Ny ledningssträckning, utan närhet till befintliga ledningar, där minst 100 bostäder/100 km luftledning ligger nära ⁶ ledningen och påverkas påtagligt visuellt.
Stor negativ	Förhöjda magnetfält för ett flertal byggnader för stadigvarande vistelse (ca 6-15 byggnader avsedda för stadigvarande vistelse/100 km luftledning) Ny ledningssträckning, utan närhet till befintliga ledningar, där 75-100 bostäder/100 km luftledning ligger nära ledningen och påverkas påtagligt visuellt.
Måttlig negativ	Förhöjda magnetfält för enstaka byggnader för stadigvarande vistelse (≤ 5 byggnader avsedda för stadigvarande vistelse/100 km luftledning) Intrång i tomtmark på ett flertal platser (obebyggd/bebyggd) Ny ledningssträckning, utan närhet till befintliga ledningar, där 25-75 bostäder/100 km luftledning ligger nära ledningen och påverkas påtagligt visuellt eller befintlig ledning ersätts med ny som innebär en påtaglig försämring av den visuella påverkan för >100 bostäder/100 km luftledning.
Liten negativ	Inga förhöjda magnetfält för bostäder Ny ledningssträckning, utan närhet till befintliga ledningar, där < 25 bostäder/100 km luftledning ligger nära ledningen och påverkas visuellt eller ny ledning ligger i anslutning till befintlig eller befintlig ledning ersätts med ny som innebär en påtaglig försämring av den visuella påverkan för < 100 bostäder/100 km luftledning. Enstaka ekonomibygnad t.ex. lagerlokal måste tas bort

⁴ Påverkan kan vara orsakad av ledningsprojektet i sig eller från ledningsprojektet tillsammans med andra projekt, dvs kumulativ

⁵ Med förhöjda magnetfält avses över 0,4 mikrotlesla för nya ledningar och 4 mikrotlesla för befintliga ledningar/vid omprövnings- och förlängningsärenden.

⁶ Med nära avses inom ca 250 meter från ledningen

Ingen/obetydlig	Inga förhöjda magnetfält för byggnader för stadigvarande vistelse och ledningen är placerad på ett sådant sätt att boendemiljön ej påtagligt påverkas visuellt av ledningen Befintlig ledning ersätts med ny med liknande storlek och utformning
Liten positiv	Rivning av befintlig ledning, där < 25 bostäder/100 km luftledning ligger nära ledningen och påverkas visuellt
Måttlig positiv	Rivning av befintlig ledning som innebär förhöjda magnetfält för enstaka byggnader för stadigvarande vistelse (≤ 5 byggnader avsedda för stadigvarande vistelse/100 km luftledning) Tomtmark kan frigöras från intrång på ett flertal platser (obebyggd/bebyggd) Rivning av befintlig ledning, utan närhet till befintliga ledningar, där 25-75 bostäder/100 km luftledning ligger nära ledningen och påverkas påtagligt visuellt
Stor positiv	Rivning av befintlig ledning som innebär förhöjda magnetfält för ett flertal byggnader för stadigvarande vistelse (6-15 byggnader avsedda för stadigvarande vistelse/100 km luftledning) Rivning av befintlig ledning, utan närhet till befintliga ledningar, där 75-100 bostäder/100 km luftledning ligger nära ledningen och påverkas påtagligt visuellt.
Mycket stor positiv	Rivning av befintlig ledning som innebär förhöjda magnetfält för ett stort antal byggnader för stadigvarande vistelse (≥16 byggnader avsedda för stadigvarande vistelse/100 km luftledning) Rivning av befintlig ledning, utan närhet till befintliga ledningar, där minst 100 bostäder/100 km luftledning ligger nära ⁷ ledningen och påverkas påtagligt visuellt.

⁷ Med nära avses inom ca 250 meter från ledningen

3 Stads- och landskapsbild

Tabell 3.1. Kriterier för klassificering av värde/känslighet, stads- och landskapsbild

Värde/ Känslighet	Beskrivning	Exempel
Mycket högt	Områden som har unika visuella värden i form av sammanhållen karaktär, utblickar, landmärken eller visuella stråk och som är välbesökta av allmänheten Företrädesvis områden av nationell betydelse	<ul style="list-style-type: none"> • Kust-, skärgårds- och fjällmiljöer • Öppna landskap och dalgångar • Stadstadsmiljöer med unika värden • Områden med landskapsbildsskydd • Karaktäristiska siluetter • Grönområden inom eller i närheten av tätorter (MB 3:6)
Högt	Områden som i stor utsträckning har sammanhållen karaktär, utblickar, landmärken, visuella stråk eller andra visuella värden och som är välbesökta av allmänheten Företrädesvis områden av regional betydelse	<ul style="list-style-type: none"> • Öppna landskap och dalgångar • Sammanhängande hävdade ängs- och betesmarker • Små sammanhängande jordbruksmarker, omväxlande med skog och hagmarker s.k. mosaiklandskap • Grönområden inom eller i närheten av tätorter (MB 3:6)
Måttligt	Områden som i viss utsträckning har sammanhållen karaktär, utblickar, landmärken, visuella stråk eller andra visuella värden och som är bebodda och/eller besöks av allmänheten	<ul style="list-style-type: none"> • Småskaliga områden i ett annars homogent landskap (t.ex. hag- och betesmarker i ett skogslandskap, gårdsmiljöer och sjöar)
Litet	Områden som i liten utsträckning har utblickar, landmärken eller visuella stråk Glesbebyggt och ej välbesökt av allmänheten	<ul style="list-style-type: none"> • Homogena landskap av industriell karaktär och/eller påverkade av storskalig infrastruktur • Slutna skogslandskap med låga upplevelsevärden

Tabell 3.2. Kriterier för klassificering av påverkan på stads- och landskapsbilden

Påverkan ⁸	Beskrivning
Stor negativ	Områdets visuella värden och karaktär går i stor utsträckning förlorad Utblickar, landmärken eller visuella stråk försvagas avsevärt Ledningen blir dominerande och bryter landskapets struktur
Måttlig negativ	Områdets visuella värden och karaktär, utblickar, landmärken eller visuella stråk försvagas påtagligt Ledningen blir bitvis dominerande , men har anpassats till landskapets struktur och döljs bitvis
Liten negativ	Områdets visuella värden och karaktär, utblickar, landmärken eller visuella stråk försvagas marginellt Ledningen döljs till stor del Ledningen står delvis i kontrast till landskapet, med blir inte dominerande
Ingen/obetydlig	Inga nya ledningar uppförs eller ny ledning byggs/samförläggs i befintliga stolpar
Liten positiv	Områdets visuella värden och karaktär, utblickar, landmärken ⁹ eller visuella stråk ¹⁰ förstärks marginellt
Måttlig positiv	Områdets visuella värden och karaktär, utblickar, landmärken eller visuella stråk förstärks påtagligt Område som saknar eller har låga värden för landskapsbilden tillförs nya värden i form av utblickar, landmärken eller visuella stråk
Stor positiv	Det bedöms inte finnas förutsättningar för stor positiv påverkan på landskapsbilden

⁸ Påverkan kan vara orsakad av ledningsprojektet i sig eller från ledningsprojektet tillsammans med andra projekt, dvs kumulativ

⁹ Ledningar kan i vissa landskap och med viss utformning innebära ett nytt landmärke som kan tillföra landskapet värden.

¹⁰ Ledningsgator kan medge nya utblickar

4 Naturmiljö

Tabell 4.1. Kriterier för klassificering värde/känslighet, naturmiljö

Värde/ Känslighet	Beskrivning	Exempel
Mycket högt	Områden som till mycket stor del eller i mycket stor utsträckning har betydelse för biologisk mångfald (främst i ett nationellt- europeiskt perspektiv) eller ekologiska samband (främst i ett nationellt-europeiskt perspektiv) Det finns rikligt med rödlistade/skyddade arter ¹¹	<ul style="list-style-type: none"> Nationalpark (MB 7:2-3) Nationalstadspark (MB 4:7-8) Natura 2000-områden (MB 4:8, MB 7:27-28) Riksintresse obrutet fjäll (MB 4:5) Riksintresse nationalälvarna (4 kap MB) Djurskyddsområden (MB 7:12) Naturvärdesinventering klass 1 Naturreservat (MB 7:4-8) Marina reservat (MB 7:23)
Högt	Områden som till stor del eller i stor utsträckning har betydelse för biologisk mångfald (främst i ett regionalt-nationellt perspektiv) eller ekologiska samband (främst i ett regionalt perspektiv) Rödlistade/skyddade arter ¹¹ förekommer	<ul style="list-style-type: none"> Naturvärdesinventering klass 2 Nyckelbiotoper Skogsområden med naturvårdsavtal Våtmarks, lövskogs-, sumpskogs, ängs- och betesmarksinv. klass 1-2 Naturvårdsprogram klass 1-2 Biotopskyddsområden (MB 7:11) Särskilt skyddsvärda träd Riksintressen 3 och 4 kap MB (naturvård, utöver ovan) Naturminnen (MB 7:10) Stora opåverkade områden enligt översiktsplan (MB 3:2)
Måttligt	Områden som till viss del eller i viss utsträckning har betydelse för biologisk mångfald (främst i ett lokalt - regionalt perspektiv) eller ekologiska samband (främst i ett lokalt perspektiv)	<ul style="list-style-type: none"> Naturvärdesinventering klass 3 Våtmarks, lövskogs-, sumpskogs, ängs- och betesmarksinv. klass 3-4 Skogliga naturvärden Strandskyddsområden (MB 7:13-18) Naturvårdsprogram klass 3-4 Utpekade i kommunal översiktsplan Grönområden inom eller i närheten av tätorter (MB 3:6)
Litet	Områden som saknar eller har liten betydelse för biologisk mångfald eller ekologiska samband och som inte har utpekade värden	<ul style="list-style-type: none"> Naturområde med triviala, vanligt förekommande biotoper Urbana miljöer utan gröna ytor Påverkade områden (industrimark, förorenat område) Monokulturer (jordbruks- och skogsbruksmark)

¹¹ Att arter är skyddade arter innebär inte alltid att de är sällsynta. För att bedöma värdet behöver därför även bevarandestatus för arten vägas in.

Tabell 4.2. Kriterier för klassificering av påverkan på naturmiljön

Påverkan ¹²	Beskrivning
Stor negativ	<p>Ekologiska samband bryts eller artmångfalden minskar kraftigt</p> <p>Större delen av områdets yta och värdekärnan/värdekärnorna skadas varaktigt</p> <p>Bevarandestatus för rödlistade/skyddade arter påverkas negativt</p> <p>Schaktförläggning av jordlina i vattenområden med höga eller mycket höga värden (se tabell 2.1) och/eller miljö kvalitetsnormer för vatten riskerar att påverkas negativt</p>
Måttlig negativ	<p>Ekologiska samband försvagas eller artmångfalden minskar</p> <p>Stora delar av området försämras varaktigt och delar av värdekärnan/ värdekärnorna påverkas negativt</p> <p>Flera småbiotoper påverkas av nya stolpar</p> <p>Rödlistade/skyddade arter riskerar att minska i antal eller utbredning, men utan att bevarandestatus påverkas negativt</p> <p>Schaktförläggning av jordlina i mindre känsliga vattenområden med måttliga värden (se tabell 2.1)</p>
Liten negativ	<p>Ekologiska samband försvagas i liten utsträckning eller artmångfalden minskar marginellt</p> <p>Kanten av ett naturområde påverkas men ingen värdekärna skadas. Grunden för områdets värde påverkas marginellt</p> <p>Stolpplacering kan utföras så att småbiotoper och områden med naturvärden undviks</p> <p>Schaktförläggning av jordlina berör inga känsliga vattenområden</p>
Ingen/obetydlig	Ingen eller marginell avverkning. Inga nya stolpar krävs. Inga naturvärden påverkas

¹² Påverkan kan vara orsakad av ledningsprojektet i sig eller från ledningsprojektet tillsammans med andra projekt, dvs kumulativ

<p>Liten positiv</p>	<p>Ekologiska samband förstärks i liten utsträckning eller artmångfalden ökar marginellt</p> <p>Befintliga naturmiljövärden gynnas marginellt</p> <p>Enstaka nya småbiotoper tillskapas</p> <p><i>Vid omprövnings- och förlängningsärenden:</i> Bibehållande och skötsel av ledningsgata med naturvärden bidrar till bevarande av ekologiska samband och artmångfald som annars skulle kunna hotas</p>
<p>Måttlig positiv</p>	<p>Ekologiska samband förstärks eller artmångfalden ökar påtagligt</p> <p>Befintliga naturmiljövärden gynnas påtagligt</p> <p>Flera nya småbiotoper tillskapas</p> <p>Rödlistade/skyddade arter gynnas</p>
<p>Stor positiv</p>	<p>Ekologiska samband förstärks i stor utsträckning eller artmångfalden ökar kraftigt</p> <p>Befintliga naturmiljövärden gynnas i stor utsträckning</p> <p>Nya värdekärnor tillskapas</p> <p>Rödlistade/skyddade arter gynnas påtagligt eller får ett ökat skydd</p>

5 Kulturmiljö

Tabell 5.1. Kriterier för klassificering av värde/känslighet, kulturmiljö

Värde/ Känslighet	Beskrivning	Exempel
Mycket högt	Områden som utgör en kulturhistorisk helhetsmiljö, med vetenskapliga värden, upplevelsevärden och/eller pedagogiska värden, som är unika i ett nationellt-internationellt perspektiv	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturresevat (MB 7:9) • Riksintressen för kulturmiljövården (MB 3:6) • Världsarv enligt UNESCO
Högt	Områden som utgör en kulturhistorisk helhetsmiljö med höga vetenskapliga värden, upplevelsevärden och/eller pedagogiska värden Enstaka/få fornminnen med unika värden i ett nationellt perspektiv	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturmiljöer med regionala värden (områden utpekade av länsstyrelsen) • Riksintressen för kulturmiljövården (MB 3:6)
Måttligt	Områden som utgör en kulturhistorisk helhetsmiljö med vissa vetenskapliga värden, upplevelsevärden och/eller pedagogiska värden Enstaka/få fornminnen med höga värden	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturmiljö med lokala värden (utpekade i översiktsplan eller kulturmiljöprogram)
Litet	Områden med enstaka kulturhistoriska lämningar ¹³ , som inte är unika i sig Kulturhistoriskt sammanhang eller helhetsmiljö saknas De vetenskapliga värdena, upplevelsevärdena och/eller pedagogiska värdena är låga	

¹³ Fornlämningar, bevakningsobjekt och övriga kulturhistoriska lämningar

Tabell 5.2. Kriterier för klassificering av påverkan på kulturmiljön

Påverkan ¹⁴	Beskrivning
Stor negativ	Områden som utgör en kulturhistorisk helhetsmiljö tas helt i anspråk Kulturhistoriska strukturer och samband bryts helt De vetenskapliga värdena, upplevelsevärdena/pedagogiska värdena försvinner helt
Måttlig negativ	Delar av kulturmiljön påverkas så att de vetenskapliga värdena, upplevelsevärdena och/eller pedagogiska värdena försvinner Kulturhistoriska strukturer och samband försvagas och blir mindre tydliga De vetenskapliga värdena, upplevelsevärdena/pedagogiska värdena försvagas påtagligt
Liten negativ	Enstaka lämningar, företrädesvis fasta fornlämningar, tas bort/påverkas, men kulturmiljön som helhet påverkas inte påtagligt Strukturer och samband kan uppfattas även fortsättningsvis Delar av kulturmiljön påverkas, men ingen värdekärna skadas och de vetenskapliga värdena, upplevelsevärdena/pedagogiska värdena bibehålls i stor utsträckning
Ingen/obetydlig	Inga/enstaka lämningar, företrädesvis övriga kulturhistoriska lämningar, tas bort/påverkas Ingen bestående påverkan på kulturmiljöns upplevelsevärde eller pedagogiska värden
Liten positiv	Kulturhistoriska strukturer och samband förstärks något De vetenskapliga värdena, upplevelsevärdena och/eller pedagogiska värdena ökar , men i liten utsträckning <i>Vid omprövnings- och förlängningsärenden:</i> Äldre ledningar kan i sig ha kulturhistoriska värden som bibehålls
Måttlig positiv	Kulturhistoriska strukturer och samband förstärks påtagligt De vetenskapliga värdena, upplevelsevärdena/pedagogiska värdena ökar påtagligt
Stor positiv	Det bedöms inte finnas förutsättningar för stor positiv påverkan på kulturmiljövärdena

¹⁴ Påverkan kan vara orsakad av ledningsprojektet i sig eller från ledningsprojektet tillsammans med andra projekt, dvs kumulativ

6 Rekreation och friluftsliv

Tabell 6.1. Kriterier för klassificering av värde/känslighet, rekreation/friluftsliv

Värde/ Känslighet	Beskrivning	Exempel
Mycket högt	Områden med unika förutsättningar för friluftsliv avseende storlek, innehåll och tillgänglighet (företrädesvis nationellt perspektiv)	<ul style="list-style-type: none"> Nationalparker Nationalstadsparker Naturresevat med friluftslivssyfte Anläggningar för friluftslivet av nationellt intresse (t.ex. en del skidanläggningar, spårcentraler och ridsportsanläggningar) Riksintressen för rörligt friluftsliv enligt 4 kap 2 § MB
Högt	Områden med mycket goda förutsättningar för närrekreation och/eller friluftsliv avseende storlek, innehåll och tillgänglighet	<ul style="list-style-type: none"> Områden med dokumenterat höga värden utpekade i kommunala planer (t.ex. turistmål med regionala värden) Leder och spår (för t.ex. vandring, cykel, kanot) Anläggningar för friluftslivet av regionalt intresse (t.ex. en del skidanläggning, spårcentral, ridsportsanläggningar, golfbanor och småbåtshamnar) Utpekade tysta områden enligt översiktsplan Riksintresseområde för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB Naturresevat med friluftslivssyfte Grönområden i inom eller i närheten av tätorter där det råder stor brist på alternativa rekreativmiljöer
Måttligt	Områden med goda förutsättningar för närrekreation eller friluftsliv avseende storlek, innehåll och tillgänglighet	<ul style="list-style-type: none"> Lokala friluftsområden och närrekreativområden utpekade i kommunala översiktsplaner (t.ex. badplatser) Områden av värde för jakt, svamp- och bärplockning och närrekreativ som har uppmärksamats t.ex. vid samråd Anläggningar för friluftslivet av kommunalt/lokalt intresse (t.ex. golfbanor, småbåtshamnar och naturskolor) Stora opåverkade områden enligt översiktsplan (MB 3:2) Grönområden inom eller i närheten av tätorter (MB 3:6)
Litet	Områden med vissa förutsättningar för närrekreativ eller friluftsliv avseende storlek, innehåll och tillgänglighet	<ul style="list-style-type: none"> Natur- och skogsområden utan utpekade värden för friluftslivet Strandnära miljöer utan utpekade värden för friluftslivet

Tabell 6.2. Kriterier för klassificering av påverkan på rekreation/friluftsliv

Påverkan ¹⁵	Beskrivning
Stor negativ	Tillgängligheten till rörligt friluftsliv eller närrekreation försämras i stor utsträckning Hela eller större delen av frilufts-/rekreationsområden skadas och/eller hela kärnområdet skadas fysiskt Upplevelsevärdet försämras i stor utsträckning eller förloras helt
Måttlig negativ	Tillgängligheten till rörligt friluftsliv eller närrekreation försämras påtagligt Delar av frilufts-/rekreationsområdet eller mindre delar av kärnområdet skadas fysiskt Upplevelsevärdet försämras påtagligt
Liten negativ	Tillgängligheten till rörligt friluftsliv eller närrekreation försämras marginellt Områden för friluftslivet berörs men inga kärnområden skadas Små försämringar av upplevelsevärdet
Ingen/obetydlig	Störningarna påverkar inte nyttjandet av området för rekreation och friluftsliv varaktigt Upplevelsevärdet påverkas inte
Liten positiv	Tillgängligheten till rörligt friluftsliv eller närrekreation förbättras marginellt Små förbättringar av upplevelsevärdet
Måttlig positiv	Tillgängligheten till rörligt friluftsliv eller närrekreation förbättras påtagligt Påtagliga förbättringar av upplevelsevärdet
Stor positiv	Det bedöms inte finnas förutsättningar för stor positiv påverkan på rekreation/friluftsliv

¹⁵ Påverkan kan vara orsakad av ledningsprojektet i sig eller från ledningsprojektet tillsammans med andra projekt, dvs kumulativ

7 Naturreсурshushållning

Tabell 7.1. Kriterier för klassificering av värde/känslighet, naturresurser

Värde/ Känslighet	Beskrivning	Exempel
Mycket högt	Områden som har unika naturtillgångar (i ett nationellt eller internationellt perspektiv) med stor kapacitet och goda förutsättningar finns att bruka dem	<ul style="list-style-type: none"> • Vattenskyddsområden (inre skyddszon) och primära vattentäkter (MB 7:21-22) • Täkter av regional eller nationell betydelse • Gruvverksamhet • Undersökningskoncession och bearbetningskoncession enligt lagen om vissa torvfyndigheter • Undersökningstillstånd och bearbetningskoncessioner enligt 2 kap. 1§ och 4 kap. 1§ minerallagen
Högt	Områden som har värdefulla naturtillgångar (i ett regionalt perspektiv) med stor kapacitet och goda förutsättningar finns att bruka dem	<ul style="list-style-type: none"> • Skogsmark med mycket hög - hög bonitet (A)¹⁶ • Åkermark med hög bördighet (klass 8-10) • Riksintresseområden för anläggningar för slutlig förvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall (MB 3:8) • Riksintresseområden för värdefulla ämnen och mineraler (MB 3:7) • Riksintresseområden för vindbruk enligt (MB 3:8) och/eller områden där vindkraftsetablering har påbörjats • Riksintresseområden för rennäringen (MB 3:5) • Vattenskyddsområden (yttre skyddszon) och sekundära vattentäkter (MB 7:21-22)
Måttligt	Områden som har vissa värdefulla naturtillgångar och förutsättningar att bruka dem finns	<ul style="list-style-type: none"> • ”Husbehovstäkter” och andra mindre täkter • Skogsmark med genomsnittlig bonitet (C) • Jordbruksmark med genomsnittlig bördighet (under klass 8)
Litet	Områden som i liten utsträckning har värdefulla naturtillgångar eller förutsättningar att bruka dem	<ul style="list-style-type: none"> • Skogsmark med låg bonitet (D och E) • Jordbruksmark med låg bördighet

¹⁶ Värdekategorierna motsvarar Skatteverkets indelning i bonitetsklasser för respektive län (m³ sk/ha/år)

Tabell 7.2. Kriterier för klassificering av påverkan på naturresurser

Påverkan ¹⁷	Beskrivning
Stor negativ	Stora delar av naturresursen skadas eller tas i anspråk så att förutsättningar för brukandet och/eller kvaliteten förstörs eller försämras i hög grad ¹⁸
Måttlig negativ	Delar av naturresursen skadas eller tas i anspråk så att brukandet försvåras och/eller dess kvalitet försämras eller förstörs delvis Nya odlingshinder i jordbruksmark tillskapas i stor utsträckning
Liten negativ	Brukandet av naturresursen och/eller dess kvalitet påverkas i mindre utsträckning Kvaliteten på naturresursen som berörs är redan försämrad, t.ex. av befintlig ledningsgata eller större väg/järnväg/industrimark Nya odlingshinder i jordbruksmark tillskapas i viss utsträckning
Ingen/obetydlig	Åtgärderna påverkar inte brukande av naturresursen eller dess kvalitet
Liten positiv	Möjligheter till brukandet av naturresurser ökar marginellt
Måttlig positiv	Möjligheter till brukandet av naturresurser ökar påtagligt
Stor positiv	Möjligheter till brukandet av naturresurser ökar i stor utsträckning eller ledningen är en förutsättning för att bruka av naturresursen ¹⁹

¹⁷ Påverkan kan vara orsakad av ledningsprojektet i sig eller från ledningsprojektet tillsammans med andra projekt, dvs kumulativ

¹⁸ Exempelvis genom fragmentering av skogsmark

¹⁹ Exempelvis möjligheten att anlägga och ansluta en vindkraftspark

8 Mark och vatten

Påverkan på mark och vatten är kopplad till risk för föroreningsspridning.

Tabell 8.1. Kriterier för bedömning av känslighet, mark och vatten

Känslighet	Beskrivning
Stor	Vattenområden med starkt förorenade sediment och som samtidigt har höga naturvärden eller som används som dricksvattentäkt
Måttlig	Vattenområden med förorenade sediment och som samtidigt har vissa naturvärden men som inte används som dricksvattentäkt
Liten	Områden där flera brunnar eller ytvatten som används för dricksvatten ²⁰ kan hamna inom 50 m från ledning Vattenskyddsområden och vattentäkter Åker, ängs- eller betesmark där grundvattenytan fluktuerar så att den tidvis är över/i nivå med markytan. Tätort, i anslutning till bostadsområden eller planerade bostadsområden Vattenområden med förorenade sediment och som samtidigt har små naturvärden men som inte används som dricksvattentäkt
Ingen/ Obedyglig	Ingen närhet till vatten, brunnar, ytligt grundvatten eller bostadsområden Vattenområden utan förorenade sediment

---

²⁰ För djur eller människor

Tabell 8.2. Kriterier för bedömning av risk för påverkan på mark och vatten

Påverkan²¹	Beskrivning
Stor negativ	Nedläggning av jordlina som orsakar förorenings-spridning av starkt förorenade sediment i vattenområden med hög känslighet ²²
Måttlig negativ	Nedläggning av jordlina som orsakar förorenings-spridning av förorenade sediment i vattenområden med måttlig känslighet
Liten negativ	Ett flertal brunnar finns inom 50 m från impregnerade fundament Impregnerade fundament lämnas kvar inom vattenskyddsområden Nedläggning av jordlina som orsakar förorenings-spridning av i förorenade sediment i vattenområden med liten känslighet. Spridningen kan avgränsas så att den endast blir lokal
Ingen/obetydlig	Ledningen medför ingen risk för förorenings-spridning till mark eller vatten.
Liten positiv	Sanering vid borttagande av gamla fundament bidrar till en förbättrad mark och vattenmiljö
Måttlig/stor positiv	Det bedöms inte finnas förutsättningar för måttlig eller stor positiv påverkan på mark och vatten

²¹ Påverkan kan vara orsakad av ledningsprojektet i sig eller från ledningsprojektet tillsammans med andra projekt, dvs kumulativ

²² Avseende naturmiljö eller dricksvatten

9 Infrastruktur, markanvändningsplanering och planförhållanden

Tabell 9.1. Kriterier för klassificering av värde/känslighet, infrastruktur, markanvändningsplanering och planförhållanden

Värde/ Känslighet	Beskrivning
Mycket högt	Områden som påverkar: <ul style="list-style-type: none"> • Riksintresse kommunikationer (t.ex. större flygplatser) (MB 3:8)
Högt	Områden som påverkar: <ul style="list-style-type: none"> • Riksintresse kommunikationer (väg, järnväg, flygplats) (MB 3:8) • Befintlig samlad bebyggelse • Inom påverkanområde för civil flygplats; t.ex. inflygningsytor, • Detaljplaner och områdesbestämmelser med pågående genomförandetid och som inte är förenliga med kraftledning
Måttligt	Områden som påverkar: <ul style="list-style-type: none"> • Översiktsplaner som inte är förenliga med kraftledning • Detaljplaner och områdesbestämmelser med utgången genomförandetid och som inte är förenliga med kraftledning
Litet	Områden som påverkar: <ul style="list-style-type: none"> • Översiktsplaner som inte förespråkar men heller inte strider mot ledningen

Tabell 9.2. Kriterier för klassificering av påverkan på infrastruktur, markanvändningsplanering och planförhållanden

Påverkan ²³	Beskrivning
Stor negativ	Intresset skadas eller tas i anspråk så att förutsättningar för brukandet och/eller kvaliteten förstörs eller försämras i hög grad
Måttlig negativ	Intresset skadas eller tas i anspråk så att brukandet försvåras och/eller dess kvalitet försämras eller förstörs delvis
Liten negativ	Intresset och/eller dess kvalitet påverkas i mindre utsträckning Intresset som berörs är redan försämrad, t.ex. av befintlig ledningsgata eller större väg/järnväg/industrimark
Ingen/obetydlig	Åtgärderna påverkar inte intresset eller dess kvalitet
Liten positiv	Det bedöms inte finnas förutsättningar för stor positiv påverkan på infrastruktur eller annan markanvändningsplanering
Måttlig positiv	Det bedöms inte finnas förutsättningar för stor positiv påverkan på infrastruktur eller annan markanvändningsplanering
Stor positiv	Det bedöms inte finnas förutsättningar för stor positiv påverkan på infrastruktur eller annan markanvändningsplanering

²³ Påverkan kan vara orsakad av ledningsprojektet i sig eller från ledningsprojektet tillsammans med andra projekt, dvs kumulativ

10 Totalförsvaret

Tabell 10.1. Kriterier för klassificering av värde/känslighet, Försvarens intressen

Värde/ Känslighet	Beskrivning	
Mycket högt	<p>Områden som till mycket stor del eller i mycket stor utsträckning kan skadas av tillkommande infrastruktur (t.ex. kraftledning)</p> <p>Området utgör riksintresse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9 § miljöbalken</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Skjutfält • Flygflottilj med stoppområde för höga objekt • Sjöövningsområde • Väderradar • Anläggningar och system som omfattas av sekretess
Högt	<p>Områden som till stor del eller i stor utsträckning kan skadas av tillkommande infrastruktur (t.ex kraftledning)</p> <p>Området utgör riksintresse alt. område av betydelse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9 § miljöbalken</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Övningsfält • Lågflygningsområde • Påverkansområde "övrigt" • Vissa civila flygplatser • Område med särskilt behov av hinderfrihet kring skjutfält
Måttligt	<p>Områden som till viss del eller i viss utsträckning kan skadas av tillkommande infrastruktur (t.ex kraftledning)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Påverkansområde väderradar • MSA-område
Litet	<p>Områden som till viss del kan skadas av tillkommande infrastruktur (t.ex kraftledning) med utgången genomförandetid och som inte är förenliga med kraftledning</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Påverkansområde buller eller annan risk

Tabell 10.2. Kriterier för klassificering av påverkan på Försvarets intressen

Påverkan²⁴	Beskrivning
Stor negativ	Möjligheten att lösa Försvarets uppgifter och övrig verksamhet inom totalförsvarets militära del motverkas kraftigt Värdet av området skadas påtagligt
Måttlig negativ	Möjligheten att lösa Försvarets uppgifter och övrig verksamhet inom totalförsvarets militära del motverkas i stor omfattning Värdet av området begränsas påtagligt
Liten negativ	Möjligheten att lösa Försvarets uppgifter och övrig verksamhet inom totalförsvarets militära del försvåras Värdet av området begränsas något
Ingen/obetydlig	Ingen eller marginell påverkan
Liten – stor positiv	Om kraftledningen medför en positiv effekt för Försvarets och totalförsvarets militära del genom säkerställande av elenergi

²⁴ Påverkan kan vara orsakad av ledningsprojektet i sig eller från ledningsprojektet tillsammans med andra projekt, dvs kumulativ

11 Konsekvensmatris

Påverkan av ett projekt ger upphov till effekter på miljöns värden. *Effekterna* är de mät- eller registrerbara förändringar i miljö kvalitet som projektet kan ge upphov till och kan uppstå på kort, medellång och lång sikt. Enligt miljöbalken (kap 6 § 35) ska en *identifiering, beskrivning och bedömning* av de miljöeffekter som kan uppstå göras. Bedömningen innebär att avgöra *konsekvenserna* av effekterna, det vill säga effekternas *betydelse* för olika miljöintressen.

För att avgöra vilken konsekvens som kan antas uppstå i de områden som berörs av verksamheten vägs områdets antagna värde ihop med den påverkan som antas ske på området. De konsekvenser som ska beskrivas kan vara direkta, indirekta, positiva, negativa, tillfälliga och bestående samt kumulativa.

Den förväntade konsekvensen för varje intresseområde erhålls genom multiplicering av värdena enligt nedan. Siffrorna i tabellen är ett stöd för sammanvägningen, men bör inte redovisas i MKB.

Observera att konsekvensmatrisen inte tillämpas avseende klimatpåverkan och byggskedet då inga kriterier för klassificering av värde har tagits fram för dessa aspekter.

	Litet värde 1	Måttligt värde 2	Högt värde 3	Mycket högt värde 4
Stor negativ påverkan 3	3	6	9	12
Måttlig negativ påverkan 2	2	4	6	8
Liten negativ påverkan 1	1	2	3	4
Ingen/obetydlig påverkan 0	0	0	0	0
Liten positiv påverkan 1	1	2	3	4
Måttlig positiv påverkan 2	2	4	6	8
Stor positiv påverkan 3	3	6	9	12

Val av nivåindelning på konsekvens:

- 0-1 = Obetydliga konsekvenser
- 2-3 = Små konsekvenser
- 4 = Små-måttliga konsekvenser
- 6 = Måttliga konsekvenser
- 8-9 = Stora konsekvenser
- 12 = Mycket stora konsekvenser

12 Sammanvägning

I den samlade bedömningen görs en sammanvägning av konsekvensbedömningarna för de olika intresseområdena. Bedömningen görs för ledningen som helhet. Lokala avvikelser från bedömningen tydliggörs, men det ska tydligt framgå att det de är just lokala.